

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Quick scan natuur

Apeldoorn, Kanaalstraat

Ontwikkelingsmaatschappij Apeldoorn BV

Datum: 27 juni 2025

Projectnummer: 230246

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	7
2.3	Bescherming houtopstanden	7
3	Onderzoeksmethode	9
3.1	Deskundigheid	9
3.2	Definitie product	9
3.3	Werkwijze	9
4	Aanwezigheid beschermde gebieden en soorten	11
4.1	Ligging beschermde gebieden	11
4.2	Aanwezigheid beschermde soorten	12
4.3	Specifieke zorgplicht	22
4.4	Aanwezigheid houtopstanden	23
5	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	24
5.1	Mogelijke effecten op beschermde gebieden	24
5.2	Mogelijke effecten op beschermde soorten	24
5.3	Mogelijke effecten op beschermde houtopstanden	29
6	Conclusie	30
6.1	Gebiedsbescherming	30
6.2	Soortenbescherming	30
6.3	Bescherming houtopstanden	31
6.4	Vervolgstappen	31

Geraadpleegde bronnen

Bijlage 1. Wettelijk kader

Bijlage 2. Addendum

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Kanaalstraat te Apeldoorn bevindt zich een braakliggend terrein. Ontwikkelingsmaatschappij Apeldoorn BV is voornemens om op deze locatie woningbouw te realiseren. Hiertoe wordt groen verwijderd en grond geëgaliseerd/afgegraven. Er is geen bebouwing aanwezig op het braakliggende terrein, derhalve zal geen bestaande bebouwing gesloopt worden.

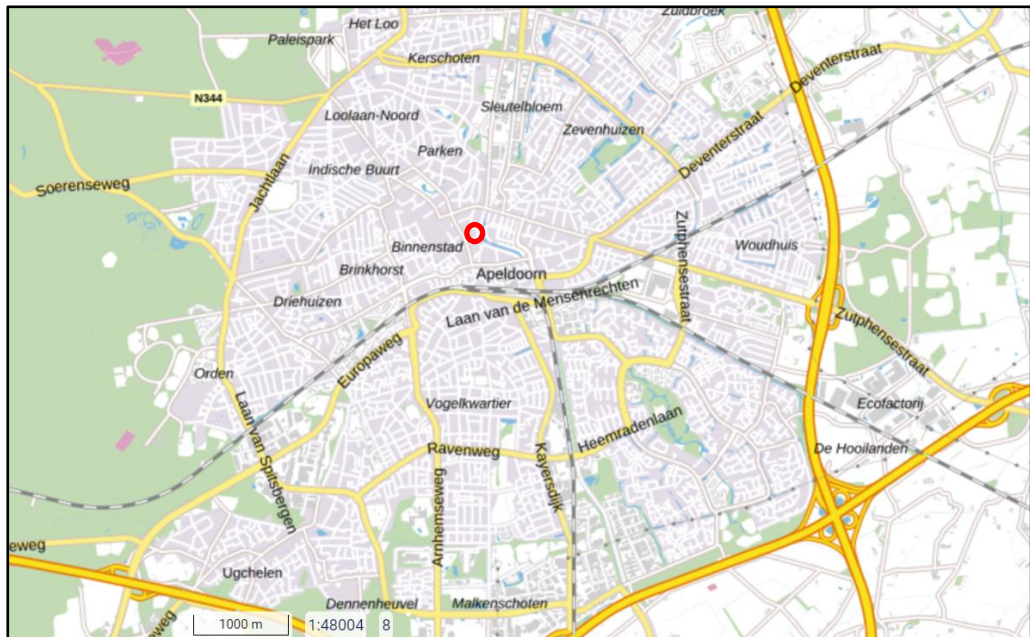
De voorziene ruimtelijke ontwikkeling past niet binnen het huidige bestemmingsplan. Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is. Bij het opstellen van onderhavige quick scan natuur is uitgegaan van de toen geldende Wet natuurbescherming. Met het inwerking treden van de Omgevingswet per januari 2024 is tevens de specifieke zorgplicht van kracht, zie paragraaf 4.3.

1.2 Plangebied

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich in de kern van Apeldoorn in de wijk 'Haven' (gemeente Apeldoorn, provincie Gelderland). In de omgeving van Apeldoorn liggen (lint)dorpen als Klarenbeek en Paleispark Kroondomein Het Loo. In de nabijheid liggen natuurgebieden als Hoog Buurlose Heide en recreatiegebied Bussloo.

De directe omgeving van het plangebied kenmerkt zich voornamelijk door de aanwezigheid van woonhuizen. Ten zuidoosten van het plangebied ligt het Havenpark met zowel bomen als een watergang, namelijk het Apeldoorns kanaal. Het plangebied grenst aan de zuidoostzijde aan de Kanaalstraat, in het noorden aan woningen van de Wiepkingstraat en Beurvaarstraat en in het westen aan bebouwing en een parkeerterrein van de stationsstraat. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Op 12 juli 2023 is een veldbezoek uitgevoerd. Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein en een tweetal parkeerterreinen ten zuiden en ten noordwesten in het plangebied. Het terrein ten zuiden is deels overwoekerd en de parkeerplaats ten noordwesten is nog in gebruik. Tevens is er mogelijk een drooggevalen plas aanwezig noordelijk in het plangebied begroeid met veel vegetatie, waaronder heermoes en riet. Het braakliggende terrein bestaat uit een oneven zandondergrond vermengd met steen en grind en is overwegend begroeid met (lage) vegetatie. Er zijn enkele bomen aanwezig in het plangebied en direct naast het plangebied. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Braakliggend terrein binnen het plangebied met aangrenzend bebouwing aan westzijde en straat aan zuidzijde.

Plangebied met braakliggend terrein en woningen aan oostzijde.

Bomen noordwestzijde plangebied met achterliggende parkeerplaats.

Zuidzijde plangebied, aangrenzende straat en flat.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie zal nieuwbouw in het plangebied zijn gerealiseerd. Het voornemen bestaat om een appartementengebouw en één of twee clusters kwadrantwoningen te realiseren. Echter, een precieze inrichting is nog niet voorhanden. Daarom gaan we uit van een worstcasescenario waarbij alle bomen worden gekapt, het opgaande groen verwijderd en de grond geëffend wordt. Er wordt geen bestaande bebouwing gesloopt.

2 Wettelijk kader

Hieronder staat een samenvatting van het wettelijk kader. Een uitgebreide beschrijving staat in bijlage 1.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Op grond van de Omgevingswet kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen.

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Het is verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat significant negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Als een plan of project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, vindt eerst een globale toetsing plaats, de voortoets. Als uit de voortoets blijkt dat er zeker geen negatieve gevolgen zijn, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of geldt in het geval van een project geen vergunningplicht.

2.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

De Omgevingswet draagt Gedeputeerde Staten op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Voor dit netwerk geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (het Barro), een 'nee, tenzij'-beschermingsregime. Het bestemmingsplan, of een omgevingsvergunning waarmee van het bestemmingsplan wordt afgeweken, maakt geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur, of tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden, *tenzij* er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd. Provincies dienen deze bescherming te regelen bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

De provincie Gelderland spreekt niet van Natuurnetwerk Nederland maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevingscondities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep.

De provincie Gelderland vindt het verder van belang dat rustgebieden voor winterganzen geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in deze gebieden. Ook zijn weidevogelgebieden aangewezen. De provincie wil hier een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO en voor het overige deel in het GNN.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Omgevingswet. Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten, voor Habitatrichtlijnsoorten en voor andere soorten. Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de verboden van de wet. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden.

2.3 Bescherming houtopstanden

Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder

voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn onder meer niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

3 Onderzoeksmethode

3.1 Deskundigheid

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van de ecologie van de betreffende soorten. Onze deskundigen voldoen aan de eisen van een ecologisch deskundige zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die stelt. Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige.

3.2 Definitie product

Het product wat in deze rapportage geleverd wordt is een “quick scan natuur”. Dit bestaat uit een “quickscan soorten” conform de begrippenlijst van het Netwerk Groene Bureaus (NGB 2020), aangevuld met verkennende analyse op het gebied van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) en een verkennende analyse op het gebied van houtopstanden.

3.3 Werkwijze

Voor het onderzoek werd een bureaustudie uitgevoerd en werd een veldbezoek aan de locatie gebracht. Als eerste werd voor het onderzoek, op basis van informatie van de opdrachtgever, het plangebied in beeld gebracht en werden de toekomstige ontwikkelingen beschreven. Vervolgens werd onderzocht welke beschermde plant- en diersoorten in de omgeving van het plangebied zijn te verwachten. Hiervoor werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 10 juli 2023, waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar werden opgevraagd. Aanvullend hierbij is gebruik gemaakt van andere bronnen, als websites en verspreidingsatlassen. Bij deze bureaustudie werd ook de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en gebieden die via de provinciale verordening zijn beschermd onderzocht. Hiervoor werd onder meer informatie van de website van de provincie geraadpleegd. Ten slotte werd nagegaan of beschermde houtopstanden in het plangebied aanwezig zijn.

Vervolgens werd een veldbezoek aan het plangebied en de directe omgeving ervan gebracht. Dit bezoek vond plaats op 12 juli 2023, bij droog, windstil en halfbewolkt weer en een temperatuur van circa 23 graden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid van het plangebied voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Met de gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten op beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden. Op basis van deze inschatting is een advies opgesteld met aanbevelingen voor vervolgstappen. Nadat het eerste conceptrapport gereed was, is dit beoordeeld op inhoud en vorm door een deskundig collega. Het commentaar is vervolgens besproken en verwerkt, om zo tot een eensluidend advies te komen.

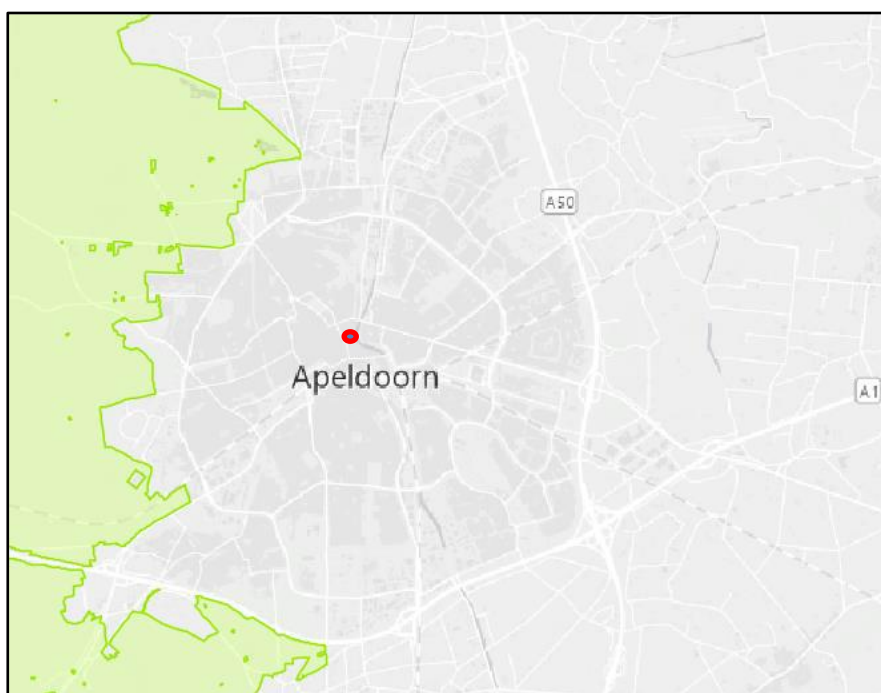
4 Aanwezigheid beschermde gebieden en soorten

In dit hoofdstuk beschrijven wij de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en beschrijven we de kans op de aanwezigheid van beschermde soorten. In het volgende hoofdstuk volgt een beoordeling van de mogelijke effecten op beschermde gebieden en beschermde soorten ten gevolge van de ontwikkeling.

4.1 Ligging beschermde gebieden

4.1.1 Ligging Natura 2000-gebied

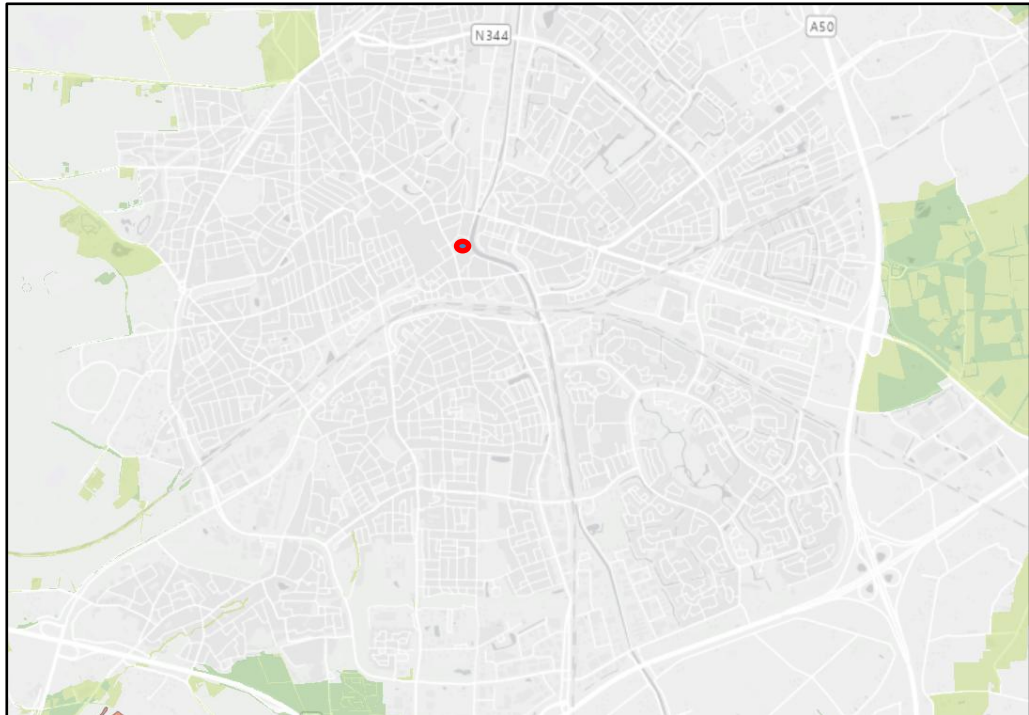
Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Natuurbeschermingswet is aangewezen (zie navolgende afbeelding). Wel ligt Natura 2000-gebieden “Veluwe” in de directe omgeving van Apeldoorn. Deze ligt circa 2,4 kilometer van het plangebied verwijderd. De Veluwe is aangewezen als zowel Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijn-gebied.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebied ‘Veluwe’. Bron: N2000.

4.1.2 Ligging Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland (zie navolgende afbeelding). Het dichtstbijzijnde gedeelte van het natuurnetwerk bevindt zich op ongeveer 2,5 kilometer ten oosten en ten westen van het plangebied.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en Groene ontwikkelingszone (lichtgroen). Bron: Provincie Gelderland.

4.2 Aanwezigheid beschermde soorten

4.2.1 Zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren en planten

In het plangebied is enig groen aanwezig, waaronder lage vegetatie en bomen. Het plangebied vormt daarmee geschikt leefgebied voor in het wild levende planten en dieren.

4.2.2 Vogelrichtlijnsoorten

4.2.2.1 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als houtduif en merel. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in het plangebied tot broeden komen.

4.2.2.2 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Naast de reguliere bescherming in het broedseizoen zijn er verschillende vogelsoorten van wie de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Zo zijn er soorten die het hele jaar gebruik maken van het nest. Daarnaast zijn er koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Ook zijn er soorten die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die nauwelijks in staat zijn zelf een nest te maken. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor de betreffende soorten.

Huismus

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (golvende) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen (BIJ12 2022).

In het plangebied zijn in gebouwen rondom het plangebied duidelijk geschikte nestlocaties van de huismus aangetroffen, namelijk kieren en spleten van de woningen. Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek baltsende mannetjes aangetroffen. Zie navolgende afbeelding. Huismussen zijn zeer honkvast en blijven altijd in de directe omgeving van hun nestplaats. Het feit dat de soort tijdens geschikte weersomstandigheden is aangetroffen, duidt er op dat zich direct naast het plangebied nesten bevinden. Daarnaast is uit communicatie met de Omgevingsdienst Veluwe IJssel gebleken dat er voorheen huismusnesten aanwezig waren in een reeds gesloopt pand in het plangebied (OVIJ, 2023). Tevens is het braakliggende terrein binnen het plangebied geschikt foerageergebied voor de huismus. Gedurende het locatiebezoek is er ook vastgesteld dat er weinig tot geen foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied aanwezig is. Mogelijk zijn daarom geen voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig. Er bestaat derhalve een reële kans dat het plangebied een belangrijke foerageerfunctie vervult voor huismussen gevestigd in de woningen direct naast het plangebied. Aangezien er duidelijke nestlocaties voor de huismus direct naast het plangebied aanwezig zijn, voorheen nestlocaties in het plangebied aanwezig waren en huismussen zijn waargenomen, is het waarschijnlijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van deze soort.

Baltsend mannetje tussen dakpannen bij woningen ten noorden van het plangebied.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden in Nederland in stedelijk gebied. Ze broeden in kolonies, onder daken en in gebouwen. Veel gebruikte nestlocaties zijn onder scheefliggende of kapotte dakpannen, onder nokpannen, in gaten en kieren onder de dakrand en bij dakkapellen, daar waar het zink overloopt van de dakkapel naar de dakpannen. Daarnaast worden soms kunstmatige nestkasten of nestpannen, gaten in muren, gaten achter regenpijpen of ventilatieschachten als broedlocatie gebruikt. Nestlocaties dienen een vrije uitvliegroute op minimaal enkele meters boven de grond te hebben. (BIJ12 2017a).

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Voorheen was er een pand in het besluitgebied aanwezig waar mogelijk nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig waren (OVIJ, 2023). De bebouwing in de directe omgeving van het plangebied is tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op de aanwezigheid van kieren in muren of onder daklijsten die een geschikte nestlocatie van de gierzwaluw kunnen zijn. Er zijn geen geschikte kieren en/of gaten aangetroffen. Vanwege het ontbreken van potentiële verblijfplaatsen kan het voorkomen van de gierzwaluw in het besluitgebied in de huidige situatie worden uitgesloten. Wel waren ten tijde van de aanwezigheid van het recent gesloopte pand mogelijk nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig.

Overige vogelsoorten

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, nestelen op hoge gebouwen (slechtvalk), op richels van bergen of steengroeven en soms op oude roofvogelnesten (oehoe), langs stromende beken (grote gele kwikstaart), in hoge bomen in bos of boomgroepen (buisard, roek, havik, sperwer, wespandief, zwarte wouw), in oude nesten van kraaien en roofvogels in boomgroepen (boomvalk) in oude nesten van kraaien en roofvogels in vooral naaldbomen (ransuil), in holtes in bomen en in gebouwen in kleinschalig agrarisch gebied (steenuil), in nissen van kerktorens of in andere toegankelijke gebouwen in kleinschalig agrarisch gebied (kerkuil) of op speciale nestpalen (ooievaar) (SOVON 2002, vogelbescherming.nl, sovon.nl). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig. Nesten van deze vogelsoorten worden niet in het plangebied verwacht.

4.2.3 Planten

De vaatplanten die zijn beschermd middels de Omgevingswet betreffen veelal zeldzame soorten, waarvan de meeste Rode Lijst-soorten, met specifieke groeiplaatsen in met name stabiele en natuurlijke biotopen, zoals bossen, zeeduin, kalkgraslanden, beekdalen, veengronden en moerassen. Ook is een aantal soorten beschermd die groeit op oude en verweerde muren en zijn enkele zeldzame akkerplanten beschermd. Een deel van de beschermde planten komt alleen voor in Zuid-Limburg. Veel soorten komen voornamelijk voor op kalkhoudende en voedselarme grond (Sparrius et al. 2012). Naast de beschermde vaatplanten zijn er twee mossoorten beschermd. Beide soorten zijn zeer zeldzaam. Tonghaarmuts is in Nederland gevonden in vochtige, jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Geel schorpioenmos groeit op moskussens op weinig substraat (Janssen en Schaminee 2004, verspreidingsatlas.nl).

In het plangebied is sprake van een regelmatig bewerkte grond in een stedelijke omgeving. Van een stabiel en natuurlijk biotoop is geen sprake. Beschermde planten worden in een dergelijk biotoop niet verwacht.

4.2.4 Grondgebonden zoogdieren

4.2.4.1 Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten zoogdieren een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Het is goed mogelijk dat in of nabij het plangebied deze soorten voorkomen, zoals de veldmuis of egel. Deze soorten komen wijdverspreid voor en stellen geen hoge eisen aan hun omgeving.

4.2.4.2 Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Deze beschermde grondgebonden zoogdieren komen voornamelijk voor in natuurlijke- of half-natuurlijke habitats zoals bos, heide of kleinschalig agrarisch landschap. Een aantal soorten is zeer zeldzaam en komt alleen in Zuid-Limburg voor. Dit geldt voor hamster, hazelmuis, eikelmuis, molmuis, lynx en wilde kat. Ook de wolf is zeer zeldzaam. Andere soorten, zoals bever, boomarter, das, eekhoorn, steenarter, waterspitsmuis en wild zwijn komen algemener voor. Met name eekhoorn en steenarter worden ook regelmatig in meer stedelijk gebied aangetroffen (Lange et al. 2003, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de eekhoorn en steenarter in de omgeving van het projectgebied voor. Daarnaast ligt het besluitgebied ook in het algehele verspreidingsgebied van de bunzing, hermelijn en wezel aldus verspreidingsatlas.nl. Het terrein bestaat uit een kort gemaaid grasland. Dekking of schuilgelegenheid van struweel of andere beschutting biedende landschapselementen is niet aanwezig.

Kleine marters (bunzing, hermelijn en wezel)

De bunzing heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. De soort kan ook voorkomen in een bebouwde omgeving met veel groen en in open bossen. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van konijn, mol, vos en das, maar ook steenhopen, holle bomen en boomwortels worden als schuilplaats gebruikt (Bouwens, 2017).

De hermelijn leeft in een kleinschalig landschap waar voldoende dekking en open water aanwezig is. De soort mijdt bossen en de bebouwde kom. Als verblijfplaats worden meestal oude mollen of konijnenhopen gebruikt, maar de soort kan ook voorkomen in bijvoorbeeld holten in bomen, of houtstapels (Bouwens, 2017). Een gang of hol met een doorsnede van vijf centimeter is al groot genoeg om een hermelijn te huisvesten.

De wezel is niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Een vereiste is wel dat er voldoende dekking aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen. De soort komt ook wel voor in een groene bebouwde omgeving. De soort mijdt natte gebieden. Als verblijfplaats gebruiken ze onder meer houtstapels, oude hopen van muizen, ratten en konijnen (Bouwens, 2017).

In het plangebied zijn dekkingsmogelijkheden voor deze soorten aanwezig, aangezien er struweel aanwezig is. Het plangebied is echter in stedelijk gebied gelegen en er is in de directe omgeving niet veel groen aanwezig. Er liggen enkele parken ten noorden van het plangebied, echter liggen deze op ruime afstand (>500 m) en achter barrières als drukke autowegen. Daarnaast is het geschikte habitat in het plangebied klein van omvang (maximaal 0,4 ha) en dermate kleiner dan de minimale omvang van geschikt habitat, namelijk 1 hectare, volgens de handreiking kleine marter van Noord-Brabant (Bouwens, 2017). Derhalve kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied in het plangebied op voorhand worden uitgesloten.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken in de omgeving van bos aan te treffen mits daar voldoende voedsel beschikbaar is. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal vijf meter hoogte in de boom. Ook natuurlijke boomholtes, oude kraaien- of eksterneesten, nestkasten of spechtenholen worden als nestlocatie gebruikt (zoogdiervereniging.nl).

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn enkele bomen aanwezig. Het plangebied bevindt zich in dermate in verstedelijkt gebied, dat het geen geschikt leefgebied van de eekhoorn betreft. Tevens zijn de bomen binnen en direct naast het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van eekhoornnesten. Deze waren niet aanwezig. Verblijfplaatsen van de eekhoorn zijn derhalve in het plangebied niet aanwezig. Aanwezigheid van de eekhoorn en essentiële elementen ervan kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter leeft bij voorkeur in een kleinschalig, parkachtig landschap. De soort is met name aanwezig in de nabijheid van dorpen, boerderijen en ook steden. Elementen als groenstroken, heggen, bosjes en greppels zijn belangrijk voor het vinden van voedsel en als dekking. Binnen zijn leefgebied heeft de steenmarter vele schuilplaatsen, zoals boomholtes, takkenhopen, dicht struweel en ruimtes in bebouwing. Hier bewoont de soort bijvoorbeeld zolders, kruipruimtes of ruimtes in de spouw (www.zoogdiervereniging.nl).

Er zijn geen (boom)holtes of bebouwing in het plangebied aanwezig. Verblijfplaatsen voor de steenmarter zijn dan ook niet aanwezig in het besluitgebied. Mogelijk ligt het plangebied wel in een territorium van een steenmarter, maar er is gezien de beperkte grootte en ligging in het centrum van stedelijk gebied geen essentieel leefgebied aanwezig binnen het besluitgebied. Voorheen was er in het plangebied een pand aanwezig waar een mogelijke verblijfplaats van de steenmarter aanwezig was (OVIJ, 2023).

4.2.5 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis in de buurt van het plangebied voor. Daarnaast kan de meervleermuis in de omgeving voorkomen aldus de verspreidingsgegevens van verspreidingsatlas.nl. Alle

vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd volgens de Omgevingswet.

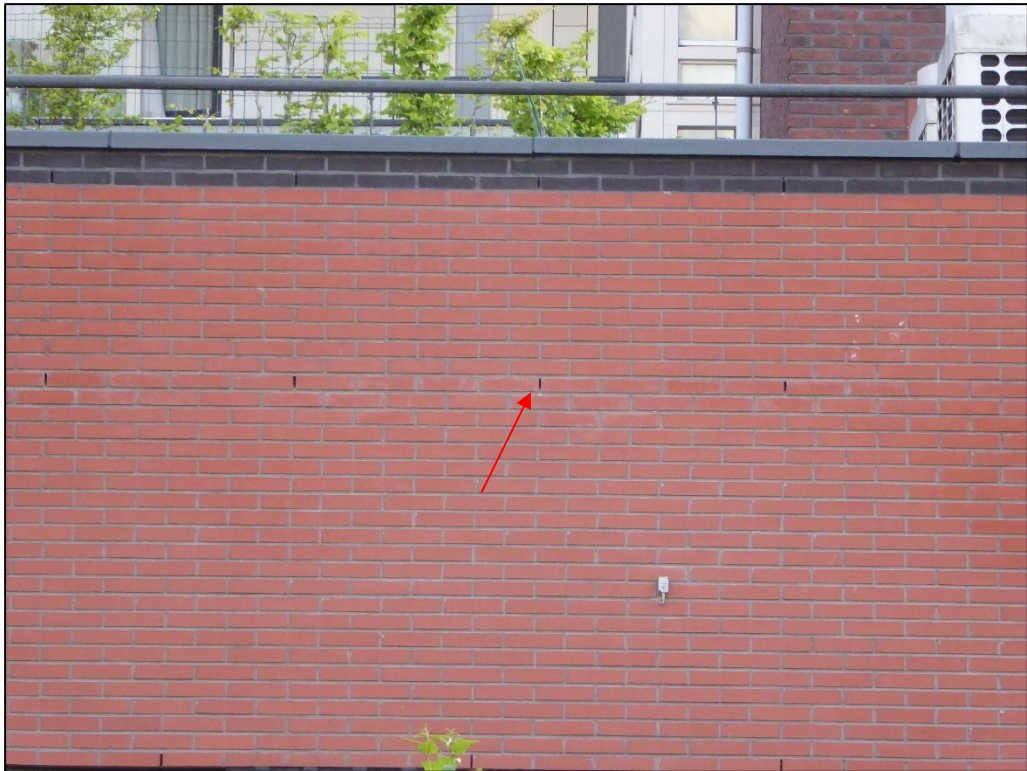
Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten (Dietz et al. 2011).

4.2.5.1 Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot, achter luiken en in schoorstenen (BIJ12 2017b, Dietz et al. 2011). Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Voorheen was er echter een pand in het besluitgebied aanwezig. Hier waren mogelijk wel verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig (OVIJ, 2023). Daarnaast grenst direct aan het plangebied aan meerdere zijden bebouwing met geschikte kieren en spleten (zie navolgende afbeeldingen).

Bebouwing aan noordzijde plangebied met spleten toegang tot de spouw (rode pijl).

Bebouwing aan zuidwestzijde direct naast het plangebied. Tevens met spleten die toegang bieden tot de spouwmuur (rode pijl).

Bovendien zijn er enkele bomen binnen het plangebied en is er aan de oostzijde van het plangebied een kanaal aanwezig, wat vleermuizen foerageermogelijkheden biedt. Vanwege de mogelijk geschikte verblijfplaatsen in de nabijheid en de foerageerplekken binnen en direct naast het plangebied, kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied niet op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast waren dus mogelijk verblijfplaatsen in het voormalig aanwezige pand aanwezig.

4.2.5.2 Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een zekere diameter en leeftijd te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Grofweg zijn hardhout bomen als eik en beuk jonger dan 60 jaar en zachthout bomen jonger dan ongeveer 30 jaar voor een spechtenhol nog niet geschikt (Zoogdiervereniging & Probos 2012). In (in de directe omgeving van) het plangebied staan verschillende bomen. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. Deze zijn niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn daarom niet in of in de directe omgeving van het plangebied te verwachten.

Vleermuissoorten en functies die wel of niet zijn uit te sluiten in of in de omgeving van het plangebied. "x" = functie is niet uit te sluiten, "-" = functie is uit te sluiten.

Vleermuissoort	Kraamverblijf	Zomerverblijf	Paarverblijf	Winterverblijf
Gewone dwergvleermuis	x	x	x	x
Ruige dwergvleermuis	-	x	x	x
Laatvlieger	x	x	x	x
Meervleermuis	x	x	x	-
Gewone grootoorvleermuis	-	-	-	-
Watervleermuis	-	-	-	-

4.2.5.3 Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd.

Het plangebied bestaat uit braakliggend terrein met bomen, kruidenrijke vegetatie en bergen met zand. Dit vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast is in de omgeving ook weinig vergelijkbaar foerageergebied beschikbaar, vanwege het ontbreken van grotere oppervlaktes groen en onbebouwd gebied met bomen. Er bestaat derhalve een reële kans dat het plangebied een belangrijke foerageerfunctie vervult voor vleermuizen uit de omgeving. Het is op voorhand niet uit te sluiten dat het plangebied een onderdeel is van essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

4.2.5.4 Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben (Limpens et al. 2004). Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd. Binnen het plangebied staan enkele bomen. Deze bomen bestaan uit maar een beperkt aantal bomen (<10) en loopt niet door tot buiten het plangebied. Van een doorlopende groenstructuur is in het plangebied geen sprake, het is daarom niet te verwachten dat de bomen in het plangebied onderdeel uitmaken van een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

4.2.6 Reptielen

Reptielen komen in ons land voornamelijk voor op de hogere zandgronden, in duin-, bos- of heidegebieden. De ringslang komt daarnaast ook voor in veengebieden en laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. Deze soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren. De muurhagedis is gebonden aan warme, stenige plekken en leeft in Nederland vooral in Maastricht en is daarnaast op verschillende plaatsen uitgezet. (Creemers en van Delft 2009).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl komen er geen reptielen in de omgeving van het besluitgebied voor. Daarnaast is het plangebied en de wijde omgeving ervan te verstedelijkt om in de basis geschikt te zijn als leefgebied voor reptielen. Daarbij is er geen geschikt groen aanwezig in het besluitgebied waar reptielen beschutting kunnen vinden. Aanwezigheid van beschermde reptielen in het besluitgebied kan daarom op voorhand worden uitgesloten.

4.2.7 Amfibieën

4.2.7.1 Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten amfibieën een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Het is goed mogelijk dat in of nabij het plangebied deze soorten voorkomen, zoals de bruine kikker of gewone pad. Deze soorten komen wijdverspreid voor en stellen geen hoge eisen aan hun omgeving.

4.2.7.2 Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt

Beschermde amfibieën waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, komen voornamelijk voor in en nabij vennen, poelen en slootjes, met helder en schoon water, in heide-, veen- en bosgebied en in de uiterwaarden. De rugstreeppad is ook in de duinen aanwezig. De geelbuikvuurpad, vuursalamander en vroedmeesterpad worden bijna uitsluitend in Zuid-Limburg aangetroffen (Creemers en van Delft 2009, verspreidingsatlas.nl).

Enkel de rugstreeppad kan in de omgeving voorkomen volgens de verspreidingsgegevens van verspreidingsatlas.nl.

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats. Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreeppad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009).

Op het moment is het niet waarschijnlijk dat de rugstreeppad in het plangebied voorkomt, omdat geschikt voortplantingswater in de bredere omgeving van het plangebied

ontbreekt. Daarnaast ligt het gebied in het centrum van Apeldoorn en zijn er enkel waarnemingen bekend van de rugstreeppad ter hoogte van het Orderbos, circa 3,5 km ten zuidwesten van het plangebied. Op basis van afstand, de ligging van het plangebied en het ontbreken van geschikt voortplantingswater, kan al met al het voorkomen van de rugstreeppad op voorhand worden uitgesloten. Echter dient gezien het pionierskarakter van de rugstreeppad gedurende de werkzaamheden voorkomen te worden dat de rugstreeppad zich in het plangebied kan vestigen.

4.2.8 Vissen

De beschermde vissoorten zijn veelal zeldzaam voorkomende soorten gebonden aan helder, stromend water van beekjes of rivieren. Een uitzondering hierop is de grote modderkruiper die vooral leeft in langzaam stromend water van sloten, vennen of plassen. De soort komt daar voor op plekken met veel onderwatervegetatie en een goed ontwikkelde waterbodem (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingatlas.nl).

In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied is daarmee uitgesloten.

4.2.9 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos et al. 2006, vlinderstichting.nl). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende bomen in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl, Janssen en Schamineé, 2004). De Europese rivierkreeft is in ons land nog maar van één plek bekend, op landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het rivierengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (anemoon.org, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF kan de teunisbloempijlstaart in de omgeving voorkomen. Tevens zijn er tijdens het veldbezoek teunisbloemen binnen het plangebied waargenomen (zie navolgende afbeelding). Teunisbloemen zijn waardplanten van de teunisbloempijlstaart. Derhalve kan het voorkomen van de soort op voorhand niet worden uitgesloten.

Teunisbloem binnen plangebied, waardplant van de teunisbloempijlstaart.

In het betreffende plangebied is geen sprake van open water, bos, soortenrijk grasland, heide of veen. Leefgebied voor andere beschermde soorten is hierdoor niet aanwezig. Overige beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

4.3 Specifieke zorgplicht

Bij het opstellen van onderhavige quick scan natuur is uitgegaan van de toen geldende Wet natuurbescherming. Met het inwerking treden van de Omgevingswet per januari 2024 is tevens de specifieke zorgplicht van kracht. Hierbij moeten alle activiteiten zoveel mogelijk en redelijkerwijs voorkomen worden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor alle in het wild levende planten en dieren. De specifieke zorgplicht vraagt ook nadrukkelijk aandacht voor dieren en planten van bijlage II van de Habitatrichtlijn, van schadelijke handelingen vrijgestelde soorten van het beschermingsregime 'andere soorten' en soorten van rode lijsten. Derhalve is in aanvulling tot onderhavig rapport een addendum Quick Scan Natuur Kanaalstraat te Apeldoorn opgesteld (SAB, april 2025) welke als bijlage 2 is toegevoegd. Hieruit is gebleken dat er redelijkerwijs aangenomen kan worden dat dergelijke soorten niet voorkomen in het besluitgebied en er geen nader onderzoek uitgevoerd dient te worden.

4.4 Aanwezigheid houtopstanden

Binnen het plangebied is geen houtopstand aanwezig. In het plangebied zijn wel bomen en struiken aanwezig. Maar deze bomen en struiken zijn geen onderdeel van een eenheid bomen en struiken waarvan de oppervlakte groter is dan duizend vierkante meter en zijn ook geen onderdeel van een rijbeplanting die groter is dan 20 bomen.

5 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

5.1 Mogelijke effecten op beschermde gebieden

5.1.1 *Natura 2000*

Het besluitgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Omgevingswet is aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op 2,4 kilometer afstand. Met de geplande ruimtelijke ontwikkeling is een toename in stikstofuitstoot in het besluitgebied te verwachten. Derhalve dient er een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd. Andere verstoringen als gevolg van de ontwikkeling zijn gezien de afstand wel op voorhand uit te sluiten, zoals verstoring van instandhoudingsdoelstellingen door geluid.

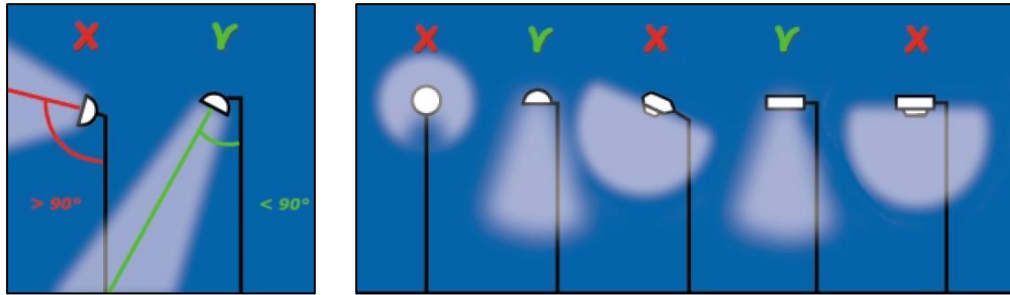
5.1.2 *Provinciale bescherming*

Het dichtstbijzijnde gedeelte van het natuurnetwerk bevindt zich op minimaal 2,5 kilometer ten oosten en westen van het plangebied. De bescherming van het NNN kent in de provincie Gelderland niet het begrip externe werking. Aangezien het plangebied niet in de GNN of GO ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Gelders Natuurnetwerk hebben. De bescherming van het Gelders Natuurnetwerk staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

5.2 Mogelijke effecten op beschermde soorten

5.2.1 *Zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren en planten*

In en rondom het plangebied kunnen in het wild levende planten en dieren voorkomen. Bij de ruimtelijke ontwikkeling zouden deze planten en dieren kunnen worden gedood. Voor al de in het wild levende soorten geldt de zorgplicht van de Omgevingswet. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de ruimtelijke ingreep zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden. Wanneer verlichting wordt geplaatst, probeer uitstraling van licht naar de omgeving zoveel mogelijk te beperken, om verstoring van diersoorten te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld door verlichting te beperken tot die plekken waar licht noodzakelijk is, lage en gericht armaturen te gebruiken in plaats van rondstralende armaturen en lampen goed te richten.

Om verstoring van dieren door straatverlichting en andere vormen van verlichting tot een minimum te beperken, dienen lichtbundels zo veel mogelijk naar beneden te worden gericht.

5.2.2 Vogels

Uit voorliggend onderzoek blijkt verder dat in en direct rond het plangebied vogels aanwezig zijn en ook kunnen broeden. Voor deze vogels geldt de Omgevingswet, die het onder meer verbiedt vogels te doden, te vangen of in gebruik zijnde nesten van vogels te beschadigen of te vernielen.

5.2.2.1 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Bij de geplande ontwikkeling zouden nesten van broedende vogels kunnen worden beschadigd, wat verboden is onder de Omgevingswet. De periode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd. Om overtreding van de wet te voorkomen adviseren wij u om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

5.2.2.2 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Naast soorten waarvan het nest alleen in de broedtijd beschermd is, zijn mogelijk ook soorten aanwezig waarvan het nest jaarrond is beschermd. Dit betreft de huismus. Het is aannemelijk dat het plangebied belangrijk foerageergebied is voor de huismus. Mogelijk vervult het braakliggende terrein een essentiële rol voor de functionaliteit van de potentieel aanwezige nestplaatsen van de huismussen in de aangrenzende bebouwing. In de directe omgeving van het plangebied is tevens weinig tot geen geschikt foerageergebied van de huismus aanwezig, derhalve zijn er onvoldoende alternatieven in de omgeving. Met de geplande werkzaamheden verdwijnt het foerageergebied (tijdelijk) en kunnen huismussen mogelijk niet meer genoeg voedsel vinden om hun jongen groot te brengen, waardoor de functionaliteit van nestplaatsen in de omgeving verloren gaat. Derhalve worden met de geplande werkzaamheden deze nesten mogelijk verstoord. Ook is kans aanwezig op het verwonden of doden van vogels. In beide

gevallen is sprake van overtreding van de Omgevingswet. Om uitsluitel te krijgen over de aanwezigheid van essentieel foerageergebied van deze soort dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien essentieel leefgebied voor behoud van functionaliteit van omliggende huismusnestplaatsen aanwezig blijkt, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit noodzakelijk. Daarnaast dient het nader onderzoek uit te wijzen hoe groot de populatie is, aangezien de OVIJ heeft aangegeven dat met de recente sloop van het eerder aanwezige gebouw met zekerheid nestplaatsen van de huismus verloren zijn gegaan (OVIJ, 2023). Hiervoor dient in overleg met het bevoegd gezag de hoeveelheid mitigerende maatregelen in de vorm van nestvoorzieningen te worden bepaald, die met de geplande ruimtelijke ontwikkeling moeten worden ingebouwd.

Volgens de OVIJ waren mogelijk ook nestplaatsen van de gierzwaluw aanwezig in het gesloopte gebouw. Uitgaande van een worstcasescenario gaan we hier dan ook van uit. Het OVIJ suggereert om mitigerende maatregelen voor deze soort te treffen. Hiervoor dient in overleg met het bevoegd gezag de hoeveelheid mitigerende maatregelen in de vorm van nestvoorzieningen te worden bepaald, die met de geplande ruimtelijke ontwikkeling moeten worden ingebouwd.

Overige vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd zijn niet in het plangebied of de omgeving aanwezig.

5.2.3 Overige beschermde soorten

5.2.3.1 Soorten waarvoor provinciale vrijstelling geldt

In en nabij het plangebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Omgevingswet, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verboden geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Dit betreft bijvoorbeeld de soorten bruine kikker en gewone pad. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Wel geldt ook voor deze soorten altijd de eerder beschreven zorgplicht.

5.2.3.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Door het uitgevoerde onderzoek is duidelijk geworden dat enkele essentiële elementen, van soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, niet op voorhand kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Het betreft leefgebied van teunisbloempijlstaart en foerageergebied en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en meervleermuis). Teunisbloempijlstaart, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en meervleermuis zijn habitatrichtlijnsoorten, waarvoor de verboden van de Omgevingswet gelden. Daarmee is het onder meer verboden deze soorten te doden of rust- of verblijfplaatsen te beschadigen.

Vanwege de aangrenzende bebouwing met mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, is het mogelijk dat in de aanlegfase en gebruiksfase verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord. De inrichting van de toekomstige situatie is nog niet duidelijk. Daarom is het bijvoorbeeld mogelijk dat de lichtbundel van nieuw geplaatste straatverlichting op een gevel met een verblijfplaats wordt gericht. De kans is dan

reëel dat de functionaliteit van die verblijfplaats vanwege de lichtverstoring verloren gaat. Daarnaast is de kans reëel dat mogelijk aanwezig essentieel foerageergebied verloren gaat vanwege de ruimtelijke ontwikkeling van braakliggend terrein naar woongebied. Als hier sprake van is gaat de functionaliteit van omliggende verblijfplaatsen van vleermuizen verloren.

In bovengenoemde gevallen is sprake van overtreding van de Omgevingswet. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten in aangrenzende bebouwing, of essentieel foerageergebied in het plangebied dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien verblijfplaatsen of essentieel leefgebied aanwezig blijken, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit noodzakelijk. Een alternatief is dat de inrichtingsplannen zo worden aangepast dat verstoring op voorhand wordt voorkomen. Nader onderzoek is dan niet noodzakelijk.

Rekening houdend met een worstcasescenario zijn met de recente sloop van het eerder aanwezige gebouw verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter verloren gegaan. Het OVIV suggereert daarom dat in de toekomstige situatie nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen ingebouwd moeten worden (OVIV, 2023). Nader onderzoek kan uitwijzen welke soorten in (de omgeving van) het plangebied aanwezig zijn. Mede op basis hiervan dient nadien in overleg met het bevoegd gezag het aantal en type verblijfplaatsen (grote kast, kleine kast, luchtpouwen geschikt maken, etc.) bepaald te worden wat met de geplande ruimtelijke ontwikkeling gerealiseerd moet worden.

Op het moment is het niet waarschijnlijk dat de rugstreeppad in het plangebied voorkomt omdat ondiepe poelen ontbreken. Als het plangebied in een later stadium echter uit braakliggend terrein zal bestaan, is het niet onmogelijk dat de soort zich in het plangebied zal vestigen. Aangeraden wordt om ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

Andere soorten waarvoor de provinciale vrijstelling niet geldt, zijn niet in of nabij het plangebied aanwezig. Negatieve effecten op die soorten zijn dan ook niet te verwachten en nader onderzoek naar die soorten is dan ook niet nodig.

5.2.4 Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten: onderzoekseisen en -periodes

Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen. Voor een aantal gebouw-bewonende soorten is een soortmanagementplan opgesteld voor de gemeente Apeldoorn. Voor huismus, gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, en laatvlieger geldt een overkoepelende ontheffing op de Wnb. Het voordeel van het gebruik van het SMP is een aanzienlijk kortere doorlooptijd, omdat geen nieuw ontheffingsproces gestart hoeft te worden. Echter valt onder het SMP enkel de onderhoud, renovatie en verduurzaming van woningen en gebouwen. Het

huidige planvoornemen, namelijk realisatie van nieuwbouw, valt derhalve buiten het SMP. Derhalve dient nog steeds nader onderzoek uitgevoerd te worden.

5.2.4.1 Teunisbloempijlstaart

Er bestaat geen standaardprotocol voor het onderzoek naar de teunisbloempijlstaart. Het is gebruikelijk om te zoeken naar exemplaren rond de schemering in de vliegpiek van de soort (mei/juni). En/of door middel van inventariseren van rupsen op en rond geschikte waardplanten. Er wordt dan gezocht naar de tot wel zes centimeter grote rups door middel van zogenaamde 15 minuten-tellingen (zie monitoring vlinderstichting). De meeste waarnemingen van rupsen uit Nederland worden gedaan vanaf eind juni tot eind juli, met een kleinere piek eind augustus. De inventarisatierondes dienen uitgevoerd te worden tijdens goede weersomstandigheden voor vlinders (zonnig en droog weer).

5.2.4.2 Huismussen

Het nader onderzoek naar de huismus dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in het kennisdocument van de huismus (BIJ12 2022). Het onderzoek dient plaats te vinden door middel van twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of door middel van drie gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni, waarbij één veldbezoek in de periode 1 april tot en met 15 mei plaatsvindt. De inventarisaties dienen onder goede weersomstandigheden plaats te vinden, op geluidsluwe momenten, vanaf minimaal één à twee uur na zonsopkomst en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

5.2.4.3 Vleermuizen

Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt dat voor onderzoek naar verblijfplaatsen vijf veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Drie daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van minimaal 20 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden, ook met een tussenperiode van minimaal 20 dagen. Essentieel foerageergebied wordt onderzocht middels twee veldbezoeken, waarvan één plaats moet vinden in de kraamperiode. De tussenliggende periode moet minimaal acht weken zijn.

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of batlogger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaald in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vijf veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied.

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van alle te onderzoeken soorten weer.

Soortgroep	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen												
Huismus												
Teunisbloem- pijlstaart												

5.3 Mogelijke effecten op beschermde houtopstanden

In het plangebied is geen houtopstand aanwezig. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

6 Conclusie

Aan de Kanaalstraat te Apeldoorn bevindt zich een braakliggend terrein. Ontwikkelingsmaatschappij Apeldoorn BV is voornemens om op deze locatie woningbouw te realiseren. Hiertoe wordt groen verwijderd en grond geëgaliseerd/afgegraven. Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aanwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied.

6.1 Gebiedsbescherming

Uit de quick scan blijkt dat Natura 2000-gebied Veluwe circa 2,4 kilometer van het plangebied ligt. Door de afstand tot het Natura 2000-gebied en de kleinschaligheid van de ontwikkeling zijn directe verstoringen echter op voorhand uitgesloten. Van de ontwikkeling is geen sterke toename van stikstofemissie te verwachten. Toch kan sprake zijn van een kleine toename in stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige habitattypen. Derhalve dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden.

Verder blijkt uit de quick scan dat in het plangebied geen Natuurnetwerk Nederland of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is. De provinciale bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.

6.2 Soortenbescherming

In en rondom het plangebied kunnen in het wild levende planten en dieren aanwezig zijn. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving.

In en nabij het plangebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Omgevingswet, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verboden geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Daarnaast zijn mogelijk nog enkele essentiële elementen aanwezig, voor soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt. Zo blijkt uit de quick scan dat in en rondom het plangebied vogels kunnen broeden. Om overtreding van de wet te voorkomen wordt geadviseerd om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield.

Mogelijk zijn ook nestplaatsen en essentieel leefgebied aanwezig van huismus. Nestplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Om hierover duidelijkheid te krijgen dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar verblijfplaatsen en

essentieel leefgebied. Indien nestplaatsen of essentieel leefgebied van deze soorten aanwezig blijkt, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit noodzakelijk.

Verder zijn mogelijk verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van vleermuizen en leefgebied van de teunisbloempijlstaart aanwezig in of in de omgeving van het plangebied. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van essentiële elementen van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien deze aanwezig blijken, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit noodzakelijk. Tevens dient gedurende de bouwphase maatregelen getroffen te worden, zodat in het plangebied vestiging van de rugstreeppad voorkomen kan worden.

De OVIJ heeft aangegeven dat recent een gebouw is gesloopt waarin met zekerheid huismusnesten aanwezig waren en mogelijk ook nestplaatsen van de gierzwaluw en verblijfplaatsen van de vleermuizen en steenmarter. De OVIJ suggereert om voor deze soorten mitigerende maatregelen in het plangebied te realiseren. Voor de huismus en vleermuizen is het relevant om tijdens het onderzoek wat toch al moet worden uitgevoerd te bepalen welke soorten aanwezig zijn en hoeveel individuen worden geconstateerd. Op deze manier kan in overleg met de provincie een inschatting van de mitigatieopgave bepaald worden.

6.3 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Omgevingswet van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

6.4 Vervolgstappen

- Houd rekening met de zorgplicht;
- Houd rekening met broedende vogels;
- Laat nader onderzoek uitvoeren naar huismus, teunisbloempijlstaart en vleermuizen;
- Bepaal in overleg met de provincie de mitigatieopgave voor de huismus, gierzwaluw, vleermuizen en steenmarter;
- Zorg tijdens de bouwphase dat het plangebied niet geschikt wordt voor de rugstreeppad.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- BIJ12. 2017a. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. 2017b. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12. 2022. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 2.0, juli 2022. BIJ12, Utrecht.
- Bos, F. Bosveld, M. Groenendijk, D. van Swaay, C. Wynhof, I. De Vlinderstichting. 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna deel 7.
- Creemers, R. van Delft, J. 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9.
- Dietz, Ch. von Helversen, O. Nill, D. 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.
- Janssen, J. A. M. Schamineé, J. H. J. 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de habitatrichtlijn.
- Lange, R. Twisk, P. van Winden, A. van Diepenbeek, A. 2003. Zoogdieren van West-Europa.
- Limpens, H. J. G. A. Twisk, P. Veenbaas, G. 2004. Met vleermuizen overweg. Uitgave DDW en VZZ.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna deel 4.
- Netwerk Groene Bureaus, Definitielijst Netwerk Groene Bureaus 2020, 16 januari 2020.
- Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdierversamenwerking. 2020. Vleermuisprotocol 2021.
- Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.
- Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.
- Omgevingsdienst Veluwe IJssel. 2023. Milieuadvies Kanaalstraat-Noord OVIJ2023OAV01009, november 2023.

SOVON. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. Nederlandse Fauna deel 5.

Sparrus, L. Odé, B. Beringen, R. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON rapport 57.

Zoogdiervereniging & Probos. 2012. Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie; met bijdragen van E. A. Jansen, M. H. A. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk & H. J. G. A. Limpens.

Websites

www.aanpakstikstof.nl

www.anemoon.org

www.aerius.nl

www.eis-nederland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

statline.cbs.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

Bijlage 1. Wettelijk kader

Gebiedsbescherming

Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de Wet natuurbescherming, buiten de zorgplicht, al voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken. Deze zorgplicht is daarmee primair bedoeld om de eigen verantwoordelijkheid vast te leggen, die een ieder heeft voor een zorgvuldige omgang met de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning een project te realiseren dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Als een plan of project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben op Natura 2000-gebied, vindt eerst een globale toetsing plaats, de voortoets. Als uit de voortoets blijkt dat er zeker geen negatieve gevolgen zijn, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of geldt in het geval van een project geen vergunningplicht. Als de kans op significante gevolgen niet kan worden uitgesloten dan moet, conform artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming een passende beoordeling worden gemaakt. In dit geval wordt een plan eveneens m.e.r.-plichtig¹. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde

¹ Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001, welke plicht in de Nederlandse wetgeving is verankerd in artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

Natuurnetwerk Nederland

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Voor dit netwerk geldt, op basis van artikel 2.10 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (het Barro), een 'nee, tenzij'-beschermingsregime. Het bestemmingsplan, of een omgevingsvergunning waarmee van het bestemmingsplan wordt afgeweken, maakt geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur, of tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden, *tenzij* er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd.

Provincies dienen deze bescherming te regelen bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoerageergebied. De precieze invulling van de bescherming verschilt van provincie tot provincie. In paragraaf 2.1 staat de bescherming beschreven die in dit geval van toepassing is.

Soortenbescherming

Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen in de Wet natuurbescherming. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onttwortelen of te vernielen.

Andere soorten

Naast de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden de beschermde diersoorten opzettelijk te doden of te vangen en om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en het is verboden om de beschermde plantensoorten opzettelijk te plukken, onttwortelen of te vernielen.

Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. Zie paragraaf 2.2 voor de vrijstelling die in deze provincie van toepassing is.

Daarnaast zijn de verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de Vogelrichtlijnsoorten, de Habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de Vogelrichtlijnsoorten en de Habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna.

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor Vogelrichtlijnsoorten en Habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen

bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

Bijlage 2. Addendum

Addendum Quick Scan Natuur Kanaalstraat te Apeldoorn

aan: Ontwikkelingsmaatschappij Apeldoorn BV

van: SAB – S.A.M. de Wringer/I.M. Baijens

projectnummer: 230246

datum: 10 april 2025

betreft: Beoordeling Rode lijstsoorten Kanaalstraat te Apeldoorn

Aanleiding

Aan de Kanaalstraat te Apeldoorn bevindt zich een braakliggend terrein. Ontwikkelingsmaatschappij Apeldoorn BV en BEMOG Projectontwikkeling zijn voornemens om op deze locatie woningbouw te realiseren. De voorziene ruimtelijke ontwikkeling past niet binnen het (tijdelijke) omgevingsplan. Voor de wijzigingen van het omgevingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Hiervoor is een quickscan natuur uitgevoerd in 2023, waarna in 2024 nader onderzoek naar verscheidene beschermde soorten (huismus, vleermuizen en teunisbloempijlstaart) is uitgevoerd. Bij het opstellen van de Quick Scan Natuur is uitgegaan van de Wet Natuurbescherming. Intussen is de Omgevingswet van kracht. In een omgevingsplan dient aannemelijk gemaakt te worden dat o.a. soortenbescherming naar verwachting geen belemmering vormt voor het realiseren van het initiatief. Daarbij moet uitgegaan worden van de geldende regels. Met het inwerking treden van de Omgevingswet zijn, anders dan voorheen, ook soorten die op de rode lijst staan beschermd¹. Voor de ontwikkeling van het perceel aan de Kanaalstraat te Apeldoorn is daarom ook een toetsing op rode lijstsoorten nodig. Daarvoor is dit addendum bij de Quick Scan Natuur Apeldoorn, Kanaalstraat opgesteld.

¹ Op de rode lijsten staan verdwenen, (ernstig) bedreigde, kwetsbare en gevoelige planten en dieren in Nederland. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) stelt de lijsten vast. Zie ook Besluit Rode lijsten flora en fauna: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0017434/2024-10-03>

Rode Lijst

Om een inschatting te krijgen van de aanwezige soorten in het besluitgebied is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 26 februari 2025, waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar zijn opgevraagd van rode lijstsoorten van de categorieën ernstig bedreigd, bedreigd, kwetsbaar en gevoelig.

... Hiervoor is een straal van 1 km tot het besluitgebied aangehouden. De soortenlijst hiervan is te vinden in de bijlage. Naast de bureaustudie is ook uitgegaan van de veldbezoeken die zijn uitgevoerd ten behoeven van de quick scan in 2023 en ten behoeven van het nader onderzoek in 2024. Hierbij is een indruk verkregen van de biotopen ter plaatse om de geschiktheid van het besluitgebied met het oog op geschiktheid voor de rode lijstsoorten te beoordelen. Deze veldbezoeken hebben niet de status van een volledige veldinventarisatie, maar geeft enkel een globaal beeld van aanwezige soorten, habitats en biotopen. Aangezien deze veldbezoeken verspreid over een tijdsspan van ruim een jaar (van juli 2023 tot en met september 2024) gedurende verschillende seizoenen zijn uitgevoerd, kan gesteld worden dat er een goede inschatting gemaakt kan worden van het aanwezige biotoop.

...

Het besluitgebied bestaat uit een braakliggend terrein en een tweetal parkeerterreinen ten zuiden en ten noordwesten in het plangebied. Het terrein ten zuiden is deels overwoekerd en de parkeerplaats ten noordwesten is nog in gebruik. Tevens is er een verlaagt gedeelte ontstaan noordelijk in het plangebied, waar bij regenval water blijft staan en daardoor is begroeid met veel vegetatie, waaronder heermoes en riet. Het braakliggende terrein bestaat uit een oneven zandondergrond vermengd met steen en grind en is overwegend begroeid met (lage) vegetatie. Er zijn enkele bomen aanwezig in het plangebied en direct naast het plangebied. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het besluitgebied ten tijde van het veldbezoek voor de quick scan (juli 2023).

Braakliggend terrein binnen het plangebied met aangrenzend bebouwing aan westzijde en straat aan zuidzijde.

Plangebied met braakliggend terrein en woningen aan oostzijde.

Bomen noordwestzijde plangebied met achterliggende parkeerplaats.

Zuidzijde plangebied, aangrenzende straat en flat.

De rode lijstsoorten die in de omgeving bekend zijn, zoals opgenomen in bijlage 1, omvat de soortgroepen: vleermuizen, (overige) zoogdieren, vogels, vissen, dagvlinders, (overige) insecten, vaatplanten, schimmels en weekdieren. Tijdens de veldbezoeken zijn geen soorten waargenomen die op de rode lijst (kunnen) staan. Enkele soorten die in de omgeving bekend zijn, zoals vleermuizen (laatzvlieger) en vogels (huismus) zijn reeds behandeld in de quick scan en in het nader onderzoek. Soorten die vallen onder de soortgroepen (overige) zoogdieren, vogels, vissen, schimmels en weekdieren kunnen op voorhand worden uitgesloten gezien de ligging van het besluitgebied in de bebouwde kom en het biotoop. Voor deze soorten is dermate zeldzaam en/of natuurlijk type habitat nodig wat uitgesloten is in het besluitgebied waardoor er geen omstandigheden zijn waar deze rode lijstsoorten voor zouden kunnen komen. Gezien het aanwezige biotoop worden de groepen vaatplanten, insecten en dagvlinders hieronder nader behandeld.

Insecten en dagvlinders

De insectensoorten die zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het besluitgebied zijn schietmotten, haften en dagvlinders. Schietmotten en haften zijn gebonden aan voortplantingswater, zoals beken (driehoekendagsvlieg en *Limnephilus*), stromend water (*Hydroptila*) en permanent wateren (*Leptocerus*). Van dergelijk oppervlaktewater is in het besluitgebied geen sprake. In het besluitgebied is een plas aanwezig die periodiek droogvalt en begroeid is met vegetatie. De plas bevat niet de wateromstandigheden waardoor het de functie als voortplantingswater zou kunnen vervullen voor voorgenoemde soorten.

De sleedoornpage leeft langs sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. De soort gebruikt de sleedoorn en andere *Prunus* zoals Japanse sierkers als waardplant. Dit biotoop is niet aanwezig in het besluitgebied en dergelijke waardplanten komen er niet voor. De aanwezigheid van de sleedoornpage in het besluitgebied kan daarmee worden uitgesloten.

Vaatplanten

De rode lijstsoorten die in de omgeving voorkomen zijn allen gebonden aan habitats en omstandigheden die in het besluitgebied niet aanwezig zijn. De ruige anjer komt voor in zoomgemeenschappen in beschermde natuurgebieden, de korenbloem bij natuurlijke akkers op lichtere gronden. De waterscheerling komt voor in waterlichamen met een veenbodem. Dergelijke omstandigheden komen niet voor op het braakliggende terrein. Tevens is er gedurende de veldbezoeken voor de quick scan en veldbezoeken ten behoeven van het nader onderzoek naar de teunisbloempijlstaart met aandacht gekeken naar de aanwezige flora. Hierbij zijn geen waarnemingen gedaan van planten die voorkomen op de rode lijst.

Conclusie

Het onderzoek naar soorten die op de rode lijst staan en mogelijk in het besluitgebied voor kunnen komen, geeft geen aanleiding voor nader onderzoek. Op grond van de specifieke zorgplicht voor rode lijsoorten is voor dit project geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig.

Bijlage 1: Tabel soorten NDFF

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Status Rode Lijst
Limnephilus	Limnephilus auricula	Geleedpotigen - Insecten	Rode Lijst: Kwetsbaar
Limnephilus	Limnephilus marmoratus	Geleedpotigen - Insecten	Rode Lijst: Kwetsbaar
...			
Driehoekendagsvlieg	Ephemera vulgata	Geleedpotigen - Insecten	Rode Lijst: Kwetsbaar
Hydroptila	Hydroptila sparsa	Geleedpotigen - Insecten	Rode Lijst: Bedreigd
Leptocerus	Leptocerus tineiformis	Geleedpotigen - Insecten	Rode Lijst: Kwetsbaar
...			
Sleedoornpape	Thecla betulae	Insecten - Dagvlinders	Rode Lijst: Bedreigd
Kegelmorielje	Morchella elata	Schimmels	Rode Lijst: Bedreigd
Waterscheerling	Cicuta virosa	Vaatplanten	Rode Lijst: Kwetsbaar
Korenbloem	Centaurea cyanus	Vaatplanten	Rode Lijst: Gevoelig
Ruige anjer	Dianthus armeria	Vaatplanten	Rode Lijst: Kwetsbaar
Beekprik	Lampetra planeri	Vissen	Rode Lijst: Bedreigd
Huismus	Passer domesticus	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Zwarte mees	Periparus ater	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Steenuil	Athene vidalii	Vogels	Rode Lijst: Kwetsbaar

...

...

Kuifleeuwerik	Galerida cristata	Vogels	Rode Lijst: Ernstig Bedreigd
Boerenzwaluw	Hirundo rustica	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Kramsvogel	Turdus pilaris	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Boomvalk	Falco subbuteo	Vogels	Rode Lijst: Kwetsbaar
Huiszwaluw	Delichon urbicum	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Visdief	Sterna hirundo	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Veldleeuwerik	Alauda arvensis	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Keep	Fringilla montifringilla	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Wulp	Numenius arquata	Vogels	Rode Lijst: Kwetsbaar
Kneu	Linaria cannabina	Vogels	Rode Lijst: Gevoelig
Lichte aardslak	Limacus flavus	Weekdieren	Rode Lijst: Kwetsbaar
Konijn	Oryctolagus cuniculus	Zoogdieren, Overige zoogdieren	Rode Lijst: Gevoelig
Haas	Lepus europaeus	Zoogdieren, Overige zoogdieren	Rode Lijst: Gevoelig
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Zoogdieren, Vleermuizen	Rode Lijst: Kwetsbaar